

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra veřejného práva

**Trestné činy v sexuální oblasti a právo
Evropské unie**

Bakalářská práce

Sexual offences and European Union law

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. et Mgr. Bohumil Peterka

AUTOR PRÁCE:

Markéta Uhlířová

PRAHA

2025

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 10.03.2025

Markéta Uhlířová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, Mgr. et Mgr. Bohumilu Peterkovi, za cenné rady, vstřícný přístup, odborné vedení, neustálý optimismus, ale hlavně za trpělivost, kterou se mnou měl při zpracovávání tohoto tématu. Dále děkuji své rodině a přátelům za podporu během celého studia. Speciální poděkování bych chtěla věnovat budoucí právničce Aleně Dreiseitlové, která mi pomáhala v závěrečném ročníku s přípravami ke zkouškám a též se zprostředkováním některých důležitých publikací použitých v této práci.

ANOTACE

Hlavním cílem práce je shrnout způsoby, jakými ovlivňuje právo Evropské unie český právní řád, a to zejména v oblasti sexuálních trestných činů zasahujících do oblasti kyberprostoru. Zanalyzovat zákon o obětech a důležité pojmy, uplatňované v českém právu, které jsou vymezeny tímto zákonem. Jmenovitě vymezit a detailněji rozebrat trestné činy spadající pod tuto oblast, se zaměřením na trestné činy, které lze spáchat pouze v oblasti kyberprostoru, jejichž vznik byl ovlivněn směrnicí. V poslední části dojde k seznámení s nejaktuálnějším tématem, kterým jsou novelizace. Dojde v ní k nastínění těch novelizací, které by se měly v našem právním řádu teprve objevit implementací směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Evropská unie, trestný čin, oběť, sexuální trestné činy, kyberkriminality, ochrana dětí, dětská pornografie, revenge porn, deepfake pornografie

ANNOTATION

The main objective of the thesis is to summarize the ways in which the European Union law intervenes in the Czech legal system, especially in the area of sexual offences in the field of cyberspace. To analyse the Victims Act and important concepts applied in Czech law, which are defined by this Act. To define and analyse in more detail the offences covered by this area, focusing on offences that can only be committed in cyberspace, the creation of which has been affected by the Directive. The last part will introduce the most recent topic, which is the amendments. It will outline those that are yet to appear in our legal order through the implementation of Directive 2024/1385 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on combating violence against women and domestic violence.

KEYWORDS

European Union, crime, victim, sexual offences, cybercrime, child protection, child pornography, revenge porn, deepfake pornography

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK.....	7
ÚVOD.....	8
1 Trestní právo Evropské unie	10
1.1 Právo Evropské unie.....	10
1.2 Trestní právo Evropské unie	12
1.2.1 Zásady a principy trestního práva Evropské unie	12
1.3 Systemizace trestního práva Evropské unie	14
1.4 Harmonizace trestního práva	19
1.5 Projevy práva Evropské unie v českém právním řádu	20
2 Trestné činy v sexuální oblasti	21
2.1 Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů	22
2.2 Trestné činy v sexuální oblasti spáchané v reálném světě	24
2.2.1 Znásilnění - § 185	24
2.2.2 Sexuální útok - § 185a	26
2.2.3 Sexuální nátlak - § 186	28
2.2.4 Pohlavní zneužití - § 187	29
2.2.5 Soulož mezi příbuznými - § 188.....	31
2.2.6 Kuplířství - § 189.....	32
2.2.7 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí - § 190	34
2.2.8 Zneužití dítěte k výrobě pornografie - § 193	35
2.2.9 Obchodování s lidmi - § 168	37
2.2.10 Svádění k pohlavnímu styku - § 202.....	38
2.3 Směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii	40
2.4 Sexuální trestné činy spáchané v kyberprostoru	41

2.4.1	Šíření pornografie - § 191	41
2.4.2	Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií - § 192.....	42
2.4.3	Účast na pornografickém představení - § 193a	45
2.4.4	Navazování nedovolených kontaktů s dítětem - § 193b	46
3	Směrnice o potírání násilí na ženách a její dopad na rekodifikaci trestního zákoníku.....	48
3.1	Sexuální trestné činy podle nové směrnice.....	48
3.1.1	Sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu	49
3.1.2	Kybernetické pronásledování („cyber stalking“).....	50
3.1.3	Kybernetické obtěžování („cyberharassment“)	50
3.1.4	Kybernetické podněcování násilí nebo nenávisti	51
3.2	Implementace směrnice do trestního zákoníku.....	52
3.2.1	Čl. 5 směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí	52
3.2.2	Čl. 8 směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí	53
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

SEU – Smlouva o Evropské unii

SFEU – Smlouva o fungování Evropské unie

LZPEU – Listina základních práv Evropské unie

ECRIS – Evropský informační systém rejstříku trestů

ECRIS-TCN – Evropský informační systém rejstříku trestů – příslušníků třetích zemí

SDEU – Soudní dvůr Evropské unie

TrZ – trestní zákoník

TŘ – trestní řád

ZOTČ – zákon o obětech trestných činů

TOPO – zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

ZSM – zákon o soudnictví ve věcech mládeže

SPTČ – skutková podstata trestného činu

TČ – trestný čin

OZ – občanský zákoník

ICT – informační a komunikační technologie

ZZZ – zvlášť závažný zločin

ÚVOD

Sexuální trestné činy představují závažnou oblast kriminality, která má rozsáhlé dopady nejen na jednotlivce, ale i na celou společnost. S rozvojem digitálních technologií a rozšířením možností využívání kyberprostoru, dochází k čím dál častějšímu zneužívání těchto platforem k páčání sexuálních deliktů. Na tento stále rostoucí fenomén upozornil českou společnost ve značné míře již v roce 2020 dokumentární film Barbory Chalupové a Víta Klusáka *V Síti*,¹ který naléhavým způsobem otevřel tabuizované téma zneužívání dětí na internetu. Od doby vzniku filmu už však uplynula notná doba a dnešní společnost musí v ještě větší míře čelit stále modernějším podobám hrozeb v oblasti kybernetiky a vymýšlet způsoby, jakými takové jednání trestně postihnout.

Tato bakalářská práce se proto zaměřuje na problematiku sexuálních trestných činů v kontextu práva Evropské unie a jeho implementace do českého právního řádu. Hlavním cílem je analyzovat dopad unijní legislativy na české trestní právo, především v souvislosti s chystanou rekodifikací trestního zákoníku. Zvláštní pozornost je věnována Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí, které jsou důležité právě pro oblast sexuálních trestných činů, které jsou páčány v kyberprostoru.

V první části práce je představeno trestní právo Evropské unie jako takové, dále jsou v ní uvedeny základní zásady a principy unijního trestního práva. V rámci vytvoření ucelenější přehlednosti tématu je v další podkapitole vymezena systemizace trestního práva Evropské unie. Dále dochází v této části k vymezení pojmu harmonizace trestního práva Evropské unie, způsobů jejího dělení s určením oblastí práva, ve kterých k procesu harmonizace dochází. Jako

¹ *V síti* – dokument, jenž sleduje tři dospělé herečky vydávající se na základě falešných profilů sociálních sítí za osoby bez trestní odpovědnosti (dvanáct let). Herečky následně s muži, kteří je jako první oslovili, udržovaly kontakt, zpravidla přes Skype. Během pouhých deseti dní se herečkám ozvalo alarmujících 2458 potencionálních „sexuálních predátorů“. *V SÍTI*. Online. 2020. Dostupné z: <https://vsitifilm.cz/o-filmu.html>. [citováno 2025-03-10].

poslední jsou v této kapitole uvedeny projevy práva Evropské unie v českém právním řádu.

Druhá a nejobsáhlejší část práce je věnována trestným činům v sexuální oblasti. Letmo se dotkne i tématu zákona o obětech, ve kterém dochází k vymezení klíčového pojmu pro tuto oblast, kterým je „zvlášť zranitelná oběť“. Pak už kapitola vymezuje jednotlivé skutkové podstaty trestných činů spadajících pod tuto oblast. Trestné činy nejsou v kapitole seřazeny podle pořadí v zákoně nýbrž jsou rozděleny do dvou skupin, podle toho, zda spadají zároveň i pod oblast kybernetiky nebo ne.

Třetí a též závěrečná část práce se zaměřuje na nejaktuálnější téma, které se týká plánovaných změn a novelizací zákona, které ovlivní náš právní řád. V této části se též uskuteční seznámení s novými pojmy, kterými jsou např. deepfake pornografie, nebo revenge pornografie.

1 Trestní právo Evropské unie

V této kapitole dojde nejprve k přiblížení evropského práva v obecné rovině, pak už se text bude zaměřovat konkrétněji na trestní právo Evropské unie, které je pro vymezení problematiky sexuálně orientovaných trestných činů stěžejní. Pro větší přehlednost zde dojde též k systematizaci trestního práva Evropské unie, vymezení jeho zásad a harmonizace. Bude v ní nastíněno, v jaké podobě je trestní právo Evropské unie nejčastěji implementováno do právního řádu České republiky.

1.1 Právo Evropské unie

Samotná Evropská unie je definována jako nadnárodní uskupení států s vlastní právní subjektivitou.² Členské státy Evropské unie (v současné době 27 členských států)³ na tento subjekt přenesly část svých svrchovaných pravomocí a v rozsahu těchto přenesených pravomocí se tomuto subjektu dobrovolně podřídily. K výše naznačené subordinaci je nezbytným nástrojem specifický právní systém.

Právo Evropské unie, taktéž nazývané unijní právo je samostatným právním řádem, který je tvořen funkčním souborem norem hmotněprávní i procesněprávní povahy, přímo i nepřímo aplikovatelných, upravujícím právní vztahy vznikající při dosahování cílů EU. V unijním právu nejsou zahrnuty právní akty jiných evropských integračních uskupení (např. Rady Evropy). Pro účely této práce bude později užíván užší pojem „trestní právo Evropské unie“, do kterého není zahrnut proces europeizace trestního práva, protože zahrnuje i další právní vlivy (např. vliv Rady Evropy, uplatňovaný prostřednictvím mezinárodních smluv, nejčastěji v rámci Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejího výkladového znění v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva).

² JELÍNEK, Jiří; GŘIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. et al. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019, 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, 443 s, str. 22

³ Oficiální internetová stránka Evropské unie. EUR-Lex, *Fakta a čísla týkající se Evropské unie*, Online, dostupné z: <https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/facts-and-figures-europeanunion> [citováno 2025-02-05]

– současné členské státy Evropské unie: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko

Co se týče věcné působnosti unijního práva, rozlišuje se podle toho, v jakém rozsahu byly Evropské unii v určité oblasti svěřeny pravomoci. Pravomoc, která jí může být svěřena, může mít buďto výhradní charakter tzv. výlučná pravomoc, v jiných oblastech pouze částečný charakter tzv. sdílená pravomoc. V rámci sdílené pravomoci mohou jak členské státy, tak Evropská unie přijímat ve vymezené oblasti právně závazné akty, a to v rozsahu, v jakém ještě nebyly Evropskou unií vykonány. U některých oblastí se objevuje tzv. doplňková věcná působnost, která se vyznačuje podporou, koordinací či doplňkovou funkcí unijního práva pro členské státy, aniž by však v této oblasti docházelo k nahrazování jejich pravomocí.

Unijní právní řád je v oblastech svěřených pravomocí autonomní ve vztahu k vnitrostátnímu právu, nerozlišujeme zde, zda se jedná o výlučné nebo sdílené pravomoci. Jinými slovy, když už došlo k přenesení určitých pravomocí z členského státu na Evropskou unii, je tato kompetence vykonávána orgány Evropské unie nezávisle.

Unijní právní normy se dělí na primární (zakládající smlouvy a jejich novelizace, Listina základních práv Evropské unie, smlouvy o přistoupení nových členů a k nim připojené kontroly, obecné zásady unijního práva) a sekundární (směrnice, nařízení, rozhodnutí, doporučení, stanoviska). Na oba druhy norem se vztahuje tzv. přímá použitelnost, tzn. že pronikají do právního řádu členského státu přímo a stávají se tak nedílnou součástí těchto právních řádů. Adresáty těchto právních norem mohou být v obecné rovině státy, nebo na úrovni individuální jednotlivci (fyzické a právnické osoby). Povinnost aplikace unijních norem mají pak všechny soudní a správní orgány členského státu. Avšak všechny druhy právních norem neumožňují vyvolávání přímých účinků. Přímý účinek mají zakládací smlouvy, obvykle i nařízení a rozhodnutí. Za specifické, nebo chceme-li zvláštní právní normy, jsou považovány směrnice, neboť se do právního řádu členského státu dostávají pomocí tzv. transformace. Pokud dojde k jejímu správnému užití, tak dále působí už pouze podle vnitrostátních předpisů. Nedojde-li však k jejich transformování řádně a včas, mohou se jich za určitých okolností adresáti dovolávat přímo. Za těchto okolností může jednotlivec apelovat na normy unijního práva za účelem její aplikace místo vnitrostátní normy, což je označováno

za substituční přímý účinek nebo s cílem vyloučení aplikace vnitrostátní normy tzv. vylučující účinek. U směrnic může v důsledku těchto okolností nastat stav, kdy je vnitrostátní úprava s normami směrnice v nesouladu. Když k takové situaci dojde, tak se jako první přistoupí k tzv. eurokonformnímu výkladu, a až v případě, že nelze touto možností rozpor odstranit ve prospěch směrnice, dojde k aplikaci přímého účinku směrnice.

Podstatným znakem unijního práva je jeho aplikační přednost před vnitrostátním právem (tzn. že pokud existuje rozporná vnitrostátní právní norma s normou unijní, tak se neaplikuje, avšak nebude to mít vliv na její platnost).⁴

1.2 Trestní právo Evropské unie

Pojetí trestního práva Evropské unie lze vymezit pouze s určitou mírou shovívavosti, spíše je na místě použít vymezení trestněprávní politiky EU, která se zabývá ochranou zájmů Evropské unie před trestnou činností určitého charakteru a též vytvářením prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Evropská unie nemá závazný kodex trestního práva ve smyslu komplexního souboru trestněprávních či trestněprocesních norem. Unijním právem jsou upraveny pouze jednotlivé aspekty, které odpovídají přenesené pravomoci a stanoveným cílům Evropské unie tzn. funkční charakter unijního práva.⁵

1.2.1 Zásady a principy trestního práva Evropské unie

Tyto zásady nespádají do oblasti obecné, nýbrž odvětvové, jelikož prostupují pouze určitým odvětvím daného právního systému (např. unijní právo životního prostředí, pod které spadá zásada „znečišťovatel platí“, zásada obezřetnosti a prevence a další... nebo např. trestní právo EU, jehož základní zásady jsou stručně vymezeny v následujících odstavcích).⁶

⁴JELÍNEK, Jiří; GŘIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-375-9, 443 s. str. 22-24

⁵JELÍNEK, Jiří; GŘIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 24

⁶TOMÁŠEK, Michal; TÝČ, Vladimír; PETRLÍK, David a kol. *Právo Evropské unie*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2021. 521 s. ISBN 978-80-7502-491-6, str. 98-99

Zásada legality znamená, že nikdo nemůže být potrestán za jednání, které nebylo v době jeho spáchání trestné podle zákona. Pod tuto zásadu spadají dva klíčové principy:

nullum crimen sine lege „není trestného činu bez zákona“ – jednání je trestné pouze tehdy, pokud bylo za trestné stanovené v účinném zákoně v době jeho spáchání. Tento princip se skládá ze čtyř požadavků, kterými jsou:

certa – jedná se o požadavek na určitost právní normy

scripta – nutnost vymezení trestnosti činu výhradně zákonem, nebo jiným písemným právním předpisem

stricta – zákaz analogie v neprospěch pachatele

praevia – zákaz retroaktivity v neprospěch pachatele

nulla poena sine lege „není trestu bez zákona“ – sankce za TČ musí být stanovena zákonem a soudy nemohou ukládat tresty, které nejsou právním předpisem vymezeny.⁷

Zásada proporcionality stanoví, že opatření Evropské unie musí být vhodná a nezbytná k dosažení požadovaného cíle a nesmí pro jednotlivce představovat nadměrnou zátěž ve vztahu k cíli, jehož má být dosaženo (musí být přiměřené). Cíle Evropské unie jsou vymezeny ve čl. 3 SEU (např. podporování míru, svých hodnot a blahobytu svých obyvatel, poskytování prostoru svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví, předcházení a potírání zločinnosti, vytváření hospodářské a měnové unie...).

Zásada subsidiarity vyžaduje, aby byla opatření Evropskou unií přijímána pouze v případech, kdy jsou účinnější než opatření, která byla přijata na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni.

⁷ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 35-40

Zásada svěření pravomocí stanoví, že veškeré oblasti, na kterých se výslovně členské státy nedohodly ve smlouvách, zůstávají v jejich pravomoci.⁸

Zásada „ne bis in idem“ jinými slovy ne dvakrát v téže věci je jedna ze základních zásad trestního řízení. Toto pravidlo je zakotveno nejen v předpisech mezinárodních, ale také v trestním řádu a v ústavněprávních předpisech.⁹ Státy v rámci tohoto principu uznávají jak důvěru k platnému trestnímu právu jiného členského státu, tak k jednotlivým systémům trestní spravedlnosti, a to i v případech, kdy vede jejich uplatnění v konkrétním případě k jiným výsledkům, než by tomu bylo při uplatnění práva vnitrostátního.¹⁰

1.3 Systemizace trestního práva Evropské unie

Rozdělení systému trestního práva Evropské unie lze provést v několika rovinách. Pro účel práce budou uvedeny dvě základní:

První rovina se věnuje původu normy (strukturální hledisko). Vzhledem k tomu, že unijní normy trestněprávní jsou obsaženy jak v primárním právu, tak v tom sekundárním, lze konstatovat, že vychází z víceúrovňových zdrojů. Dále zde zastává důležitou roli rozhodování Soudního dvora Evropské unie, které má poměrně hojnou činnost v řízení o předběžných otázkách.¹¹

Druhá rovina jej dělí podle obsahového hlediska, tzn. podle toho, do které oblasti trestního práva spadají:

1. trestní právo hmotné

a. boj proti obchodování s drogami (Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální

⁸OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE. EUR-LEX. *Zásada proporcionality*. Online. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/glossary/principle-of-proportionality.html>. [cit. 2025-02-08].

⁹ŠTREJTROVÁ, Kateřina. *Zásada „ne bis in idem“ pohledem Evropského soudu pro lidská práva a důsledky pro české trestní řízení*, dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/zasada-ne-bis-in-idem-pohledem-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava-a-dusledky-pro-ceske-trestni-rizeni> [citováno 2025-02-08].

¹⁰JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. Et al. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9. str. 25

¹¹JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 27

ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami)

- b. boj proti rasismu a xenofobii** (Nařízení Rady č. 105/97 ze dne 2. června 1997, kterým se zřizuje Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie; Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva)
- c. finanční zájmy Evropské unie** (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2017/1371/EU ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie)
- d. korupce** (Rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV ze dne 22. července 2003 o boji s korupcí v soukromém sektoru)
- e. mezinárodní sankce** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1226 ze dne 24. dubna 2024 o vymezení trestných činů a sankcí za porušení omezujících opatření Unie a změně směrnice 2018/1673)
- f. násilí na ženách a domácí násilí** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí)
- g. nezákonný přechod hranic a nezákonný pobyt na území státu** (Rámcové rozhodnutí Rady 2002/946/SVV ze dne 28. listopadu 2002 o posílení trestního rámce prevence umožnění nezákonného vstupu, průvozu a pobytu; Směrnice Rady 2002/90/ES z 28. listopadu 2002, kterou se definuje umožnění nezákonného vstupu, tranzitu a pobytu)
- h. obchodování s lidmi** (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2024/1712 ze dne 13. června 2024, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a ochraně obětí; Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV)
- i. organizovaný zločin** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti)

- j. padělání eura a dalších platebních prostředků** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/62/EU o trestněprávní ochraně eura a jiných měn proti padělání, kterou se nahrazuje Rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2019/713/EU o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV)
- k. terorismus** (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2017/541/EU ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV)
- l. útoky proti informačním systémům** (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2013/40/EU o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV)
- m. zajištění a konfiskace majetku z trestné činnosti** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku; Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2018/1805/EU ze dne 14. listopadu 2018 o vzájemném uznávání příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci; Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii; Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2018/1673/EU ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz; Rámcové rozhodnutí Rady 2005/212/SVV o konfiskaci výnosů majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti; Rámcové rozhodnutí Rady 2006/783/SVV z 6. října 2006 o uplatňování zásady vzájemného uznávání příkazů ke konfiskaci; Rámcové rozhodnutí Rady 2001/500/SVV ze dne 26. června 2001 o praní peněz, identifikaci, vysledování , zmrazení, zajištění a propadnutí nástrojů trestné činnosti a výnosů z ní)
- n. zneužívání dětí** (Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí)

a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV)

- o. životní prostředí** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009, kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání; Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání; Rámcové rozhodnutí Rady 2005/667/SV ze dne 12. července 2005 k posílení rámce trestního práva pro boj proti znečištění z lodí)¹²

2. trestní právo procesní

- a. právní pomoc pro podezřelé, obviněné nebo vyžádané osoby v rámci řízení o evropského zatýkacího rozkazu** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu)
- b. procesní záruky pro děti v postavení podezřelých nebo obviněných osob** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/800/EU ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení)
- c. presumpce nevin a právo být přítomen před soudem** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/343/EU ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevin a právo být přítomen při trestním řízení před soudem)

¹² Oficiální stránka ministerstva spravedlnosti České republiky. *EU – Trestní právo hmotné*. Online. dostupné z: <https://msp.gov.cz/en/web/msp/oblast-trestniho-prava/-/clanek/eu-trestni-pravo-hmotne> [citováno 2025-02-27]

- d. **právo na tlumočníka a překlad** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení)
 - e. **právo na informace** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení)
 - f. **právo na obhájce, informování třetí strany a komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody)
 - g. **práva, podpora a ochrana obětí TČ** (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. 10. 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV)
 - h. **odškodnění obětí TČ** (Směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. dubna 2004 o odškodnění obětí trestných činů)¹³
- 3. policejní a justiční spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy EU**
- a. spolupráce vymezená ve SFEU (pod čl. 82 uznávání rozhodnutí a usnadňování spolupráce mezi justičními orgány; čl. 85 Eurojust, čl. 86 Úřad evropského veřejného žalobce, čl. 87 policejní spolupráce a čl. 88 Europol)
 - b. spolupráce vymezená v Rámcových rozhodnutích, které jsou implementovány z. č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v předpisech týkajících se zohledňování odsouzení a výměny informací mezi rejstříky trestů,¹⁴

¹³ Oficiální stránka ministerstva spravedlnosti České republiky. *EU – Trestní právo procesní*, Online. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/en/web/msp/oblast-trestniho-prava/-/clanek/eu-trestni-pravo-proces-1> [citováno 2025-02-27].

¹⁴ Předpisy týkající se zohledňování odsouzení a výměny informací mezi rejstříky trestů: Rozhodnutí Rady 2005/876/SVV ze dne 21. listopadu 2005 o výměně informací z rejstříku trestů Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy

- c. vymezená v ostatních předpisech EU ke spolupráci ve věcech trestních)¹⁵

1.4 Harmonizace trestního práva

Cílem harmonizace trestního práva je sbližování trestněprávních norem členských států a omezování pouhé důvěry v jejich justiční systémy, které je chápáno jako předpoklad vzájemného uznávání justičních rozhodnutí.¹⁶

Základem pro **harmonizaci trestního práva hmotného** je čl. 83 SFEU. Evropská unie určuje formou směrnic minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblastech mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem, buď kvůli povaze těchto trestných činů, jejich následku nebo kvůli jejich zvláštní potřebě potírat ji na společném základě tzv. eurozločiny. Kvůli případnému vývoji trestné činnosti může být Radou přijato rozhodnutí určující další oblasti, která splňují kritéria mimořádné závažnosti a přeshraničního rozměru.¹⁷ Podle dostupných informací Rada dosud nepřijala rozhodnutí o rozšíření seznamu trestných činů EU podle čl. 83 odst. 1 SFEU. Nicméně došlo k pokusu o učinění takových kroků např. návrhu Komise na zahrnutí porušování omezujících opatření Unie (sankcí) do seznamu trestných činů EU, zejména kvůli souvislosti se sankcemi v Rusku.¹⁸

Harmonizace trestního práva procesního spočívá v tom, že Evropský parlament a Rada mohou řádným zákonným procesem stanovit formou směrnic minimální pravidla, přihlížející k rozdílům mezi právními systémy a systémy

Rozhodnutí Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV
Rámcové rozhodnutí 2008/675 o zohledňování odsouzení v členských státech EU při novém trestním řízení

¹⁵ JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna et al. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 27

¹⁶ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019., 465 s. ISBN 978-80-7400-752-1. str. 383

¹⁷ JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna et al. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 26

¹⁸ OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ RADY RADY EVROPSKÉ UNIE. *Sankce: Rada zařadila porušování omezujících opatření na seznam unijních trestných činů*. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/11/28/sanctions-council-adds-the-violation-of-restrictive-measures-to-the-list-of-eu-crimes/>. [cit. 2025-02-27].

členských států. Když přijímá Rada rozhodnutí, musí rozhodovat jednomyslně a až po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Oblastmi podléhajícími minimální harmonizaci v této oblasti jsou pravidla pro oběti trestných činů a procesní úpravy týkající se hlavně práv podezřelých a obviněných osob.¹⁹

1.5 Projevy práva Evropské unie v českém právním řádu

Česká republika se vstupem do Evropské unie 1. května 2004 zavázala k plnění práv a povinností, které spočívají hlavně v podílu rozhodování o Evropské unii, využívání svobod a výhod evropské integrace a čerpání z fondů Evropské unie.²⁰

Pokud ČR nebo kterýkoliv jiný členský stát poruší uložené povinnosti, dojde k jeho následnému sankcionování. Sankce jsou ukládány formou individuálních právních aktů EU.

SFEU sama stanovuje členským státům sankce, které mohou mít podobu rozhodnutí SDEU o porušení práva EU členským státem, který může být eventuálně podpořený uložením pokuty formou paušální částky nebo opakovaného penále, pokud dosáhne porušování až do míry porušování hodnot EU, může pak vést trest až k pozastavení některých členských práv. Za druh trestu by se svým způsobem dal označit i přímý účinek směrnic a rozhodnutí určených jednotlivcům. Dále to může být i rozhodnutí vnitrostátního soudu o odpovědnosti členského státu za škodu způsobenou jednotlivci porušením práva EU, v neposlední řadě též neaplikovatelnost technických předpisů, které nestihl stát předem notifikovat podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti.²¹

¹⁹ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 465 s. ISBN 978-80-7400-752-1, str. 383

²⁰ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 465 s. ISBN 978-80-7400-752-1, str. 25

²¹ SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 465 s. ISBN 978-80-7400-752-1. str. 184-185

2 Trestné činy v sexuální oblasti

Tyto trestné činy by se daly definovat jako protiprávní činy, které jsou trestním zákonem označené za trestné a které vykazují znaky uvedené v takovém zákoně. Převážná většina z nich je konkrétně vymezena ve III. Hlavě Trestných činů proti svobodě v sexuální oblasti ve zvláštní části trestního zákoníku.

Výjimky v tomto případě tvoří TČ obchodování s lidmi, který je vymezen ve II. Hlavě týkající se trestných činů proti svobodě a v neposlední řadě také TČ svádění k pohlavnímu styku, který se nachází ve IV. Hlavě, kde jsou vymezeny trestné činy proti rodině.²²

Uspořádání TČ nebylo vždy situováno do samostatné hlavy tak, jak jej známe dnes. V minulosti tato skupina trestných činů spadala pod XIII. Hlavu zvláštní části TrZ společně s trestnými činy proti svobodě. Důsledkem rekodifikace trestního práva hmotného došlo k rozdělení této skupiny trestných činů do dvou samostatných hlav ve zvláštní části. Jedna část skupiny se oddělila do samostatné, tentokrát však už III. Hlavy zvláštní části TrZ pod názvem trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, zatímco zbytek trestných činů proti svobodě z XIII. Hlavy je dnes zakotven ve II. Hlavě trestního zákoníku pod názvem Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.

Jedná se o ty trestné činy, v důsledku kterých je citelným způsobem zasahováno do práv člověka v pohlavních vztazích neboli jinak řekněme též v sexuální oblasti.²³ Tyto činy rozporují s mravními názory společnosti na sexuální vztahy, a právě tato skutečnost je vnímána jako důvod, proč spadají pod tzv. mravnostní kriminalitu.²⁴

V současné době je jich ve III. Hlavě zvláštní části TrZ dvanáct a jsou vymezeny v ust. § 185 – 193b z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (znásilnění, sexuální útok,

²² ust. § 13 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

²³ CHMELÍK, Jan a kol. Trestní právo hmotné zvláštní část. Praha: Linde Praha, 2010. 367 s. ISBN 978-80-7201-820-8. str. 85

²⁴ Oficiální stránka Policie ČR. *Sexuální a mravnostní trestné činy*. Online.

Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/sexualni-a-mravnostni-trestne-ciny.aspx> [citováno 2025-02-18].

sexuální nátlak, pohlavní zneužití, soulož mezi příbuznými, kuplířství, prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, šíření pornografie, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, zneužití dítěte k výrobě pornografie, účast na pornografickém představení, navazování nedovolených kontaktů s dítětem).²⁵

Druhovým objektem těchto TČ je ochrana lidské důstojnosti, svobody rozhodování v pohlavních vztazích, nerušeného mravního a tělesného vývoje dětí, který by mohl být narušen ve spojitosti s předčasnými pohlavními styky nebo jiným nevhodným jednáním, taktéž morální stránka týkající se pohlavních styků mezi nejbližšími příbuznými.

Pro určité TČ z této oblasti jsou typické různé formy násilí (nátlaku), které charakterizují způsob spáchání.

Subjektivní stránka trestných činů musí vždy naplnit úmyslné zavinění tzn. že k naplnění skutkové podstaty trestného činu nepostačí zavinění z nedbalosti.

Osobou pachatele a obětí může být u tohoto druhu jednání fyzická osoba bez ohledu na pohlaví. Nést trestní odpovědnost za všechny trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, vyjma trestného činu soulože mezi příbuznými může též právnická osoba (podle TOPO).²⁶ Oběti těchto činů jsou specifikovány ve ZOTČ.²⁷

2.1 Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů

Tento zákon má velice důležitý význam pro tematiku TČ v sexuální oblasti a právo Evropské unie, protože jsou v něm implementovány závazky vyplývající pro Českou republiku z dokumentů přijatých k podporování obětí trestných činů na úrovni evropské legislativy.²⁸

Mezi klíčové směrnice, které vedly k jeho vzniku patří v první řadě Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se

²⁵ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 624

²⁶ CHMELÍK, Jan a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část.* Praha: Linde Praha, 2010. 367 s. ISBN 978-80-7201-820-8. str. 85

²⁷ Ust. §2 odst. 4 písm. c, d z. č. 45/2013 Sb., zákon o obětech trestných činů

²⁸ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Zákon o obětech trestných činů. Komentář s judikaturou.* 2. vydání. Praha: Leges, 2014. 320 s. ISBN 978-80-7502-016-1. str. 11

zavádějí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV. Tato směrnice stanovuje standardy pro zacházení s oběťmi trestných činů v celé EU.²⁹ Dále Rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení, směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. dubna 2004 o odškodňování obětí trestných činů, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV.

Implementací tohoto zákona do českého právního řádu došlo k rozšíření práv obětí TČ, zejména o právo na relevantní informace pro oběť trestné činnosti, posilování pomoci pro oběti TČ, hlavně vymezením pojmu odborné pomoci obětem, dále podmínky pro její poskytnutí a dobu, po kterou na ni mají oběti právní nárok. Zákon dále upravuje poskytnutí peněžité pomoci obětem TČ od státu (pokud dojde ke splnění zákonem stanovených podmínek, vznikne oběti nárok na poskytnutí peněžité pomoci). V neposlední řadě reguluje činnost subjektů, které poskytují pomoc obětem trestných činů, a zavádí povinnost těchto subjektů akreditovat se pro poskytování těchto služeb.³⁰

Ve smyslu tohoto zákona (§2 odst. 4 ZOTČ) se za zvlášť zranitelnou oběť v kontextu sexuálních TČ považují zejména:

- Děti (osoby mladší 18 let)
- Osoby se zdravotním postižením (osoby mentálně, duševně, fyzicky postižené, u kterých může dojít snadněji ke zneužití jejich bezbrannosti)
- Oběti obchodování s lidmi, které byly sexuálně zneužity k pohlavnímu styku, nebo k výrobě pornografického díla (§ 168 odst.1,2 písm. a) TrZ)
- Oběti znásilnění (§ 185 TrZ)
- Oběti trestných činů v sexuální oblasti, u kterých je zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy (sekundární viktimizace) s ohledem na jejich věk, pohlaví, rasu, národnost, sexuální orientaci, náboženské vyznání,

²⁹ KALIBOVÁ, Klára a kol. *Zákon o obětech trestných činů*. Praha: In IUSTITIA o.p.s., 2016. 48 s. ISBN 987-80-88172-14-7 dostupné z: <https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2021/04/zotc-web-final.pdf>. [citováno 2025-02-23] str. 5

³⁰ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Zákon o obětech trestných činů*. Komentář s judikaturou. 2. vydání. Praha: Leges, 2014. 320 s. ISBN 978-80-7502-016-1. str. 11

zdravotní stav, rozumovou vyspělost, schopnost vyjadřovat se, životní situaci, v níž se nachází, nebo na vztah k osobě podezřelé ze spáchání TČ nebo závislosti na ní.³¹

2.2 Trestné činy v sexuální oblasti spáchané v reálném světě

Pro účel práce byly sexuální TČ rozděleny podle toho, zda souvisejí s kyberkriminalitou nebo ne. Tato podkapitola se zaměřuje na TČ, které nejsou spojeny s digitálními technologiemi nebo kyberprostorem. Jejich spáchání vyžaduje přímý fyzický kontakt mezi pachatelem a obětí v reálném prostředí.

2.2.1 Znásilnění - § 185

Novelizací současného trestního zákoníku účinné k 1. lednu 2025 došlo k pozměnění právní definice znásilnění, které bylo již pár let předmětem diskuzí ve společnosti. Neboť dříve bylo k naplnění SPTČ vyžadováno aktivní donucení pachatele slovy: „*násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku*“ a dnes už platí tzv. model „absence souhlasu“ (viz. rozebrání SPTČ níže). Také došlo díky novelizaci ke zpřísnění trestní sazby za spáchání základní SPTČ z původních šesti měsíců až pěti let na dva roky až deset let, což reflektuje vyšší závažnost činu. V neposlední řadě došlo též k zavedení nové kvalifikované skutkové podstaty týkající se znásilnění těhotné ženy nebo způsobení těhotenství důsledkem znásilnění.

Objekt tohoto TČ tvoří právo člověka na svobodné rozhodování v oblastech týkajících se svého pohlavního života.

Základní SPTČ tohoto TČ jsou tři. Tímto je způsobeno, že obsahuje rovněž tři objektivní stránky. První objektivní stránkou je pachatelovo jednání spočívající ve vykonání soulože nebo jiného pohlavního styku provedeného způsobem srovnatelným se souloží, který je směřován proti seznatelné vůli oběti (absence jejího souhlasu). Druhá spočívá v donucení oběti k souloži, jinému pohlavnímu styku provedenému způsobem srovnatelným se souloží. V poslední objektivní

³¹§ 2 odst. 4 z. č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů

stránce musí dojít k využití bezbrannosti oběti³² k provedení jednoho z uvedených jednání.

Předmětem útoku je zde kterýkoliv člověk nehledě na pohlaví.

Pro lepší porozumění textu je níže vymezeno pár pojmů, které jsou klíčové pro rozeznávání jednotlivých TČ v této oblasti mezi sebou a také pro následné správné kvalifikování druhů sexuálních TČ v praxi.

Soulož (*vaginal coitus*)

Jedná se o vaginální pohlavní styk, dochází při něm tedy ke splynutí mužského a ženského pohlavního orgánu. Aby naplnila soulož znaky znásilnění, musí být nedobrovolná. Za znásilnění ji lze považovat i v případech, kdy nedojde ani k porušení pohlavní blány, k ejakulaci, nebo přestože dojde k předčasnému přerušení styku.

Jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží

Zákon tímto pojmem označuje sexuální jednání, které není souloží, ale svou povahou a intenzitou zásahu do tělesné integrity oběti dosahuje obdobné závažnosti.

- **Orální sex (*felace, cunnilingus*)** – zasunování mužského pohlavního údu do úst jiné osoby, či lízání ženských pohlavních orgánů.
- **Anální sex (*coitus analis*)** – proniknutí pohlavního údu do análního otvoru oběti.
- **Digitální penetrace (zasunování prstů do pochvy nebo análního otvoru)** – pokud napodobuje soulož nebo jiný sexuální akt.
- **Použití předmětu k penetraci** – např. sexuálních pomůcek, nebo jakýchkoliv předmětů, pokud jejich použití napodobuje soulož.
- **Tření pohlavního údu mezi prsy nebo stehny oběti (*coitus inter femora*)** – pokud má výrazně sexuální povahu a je vykonáno proti vůli oběti.

³²Bezbrannost = stav oběti, ve kterém není vzhledem k okolnostem schopna projevit svou vůli, pokud jde o pohlavní styk s pachatelem, resp. kdy není schopna klást odpor jeho jednání (NS 6 Tdo 234/2016).

- **Vynucené osahávání intimních částí těla** – pokud směřuje k sexuálnímu uspokojení pachatele a svou intenzitou je srovnatelné se souloží.

Donucením se míní v obecné rovině jednání, kterým pachatel realizuje vlastní preferencí svůj záměr (je opakem dobrovolnosti). U druhé osoby to znamená podřízení se cizí vůli, s níž se zcela neidentifikuje. Implikuje existenci odporu nebo alespoň vnitřního nesouhlasu, který musí být pachateli znám (je důležitý z hlediska subjektivní stránky TČ).³³

2.2.2 Sexuální útok - § 185a

Tento trestný čin představuje nejnovější rozšíření trestního zákoníku, lze o něm tedy hovořit jako o „nováčkovi“ v oblasti sexuálních deliktů, neboť byl zaveden s účinností od 1. ledna 2025. Ačkoli i jiné SPTČ byly novelizovány, sexuální útok byl vytvořen jako zcela nový čin, který doplňuje právní ochranu v případech, kdy pachatel nejedná způsobem naplňujícím SPTČ znásilnění (§ 185 TrZ), ale stále závažným způsobem porušuje integritu oběti.

Objektem TČ je zde ochrana práva člověka na svobodné rozhodování o svém pohlavním životě.

Tento TČ obsahuje tři základní SPTČ. Objektivní stránka první z nich vymezuje objektivní stránku jako jednání, kterým pachatel vykonává proti seznatelné vůli jiné osoby odlišný pohlavní styk než v § 185 TrZ. Druhá objektivní stránka se zaměřuje na jednání týkající se donucení jiné osoby opět k jinému pohlavnímu styku než uvedenému v § 185 TrZ (viz. výše), pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování. Poslední objektivní stránka se týká zneužití bezbrannosti oběti k jakémukoliv již zmíněnému chování.

Předmětem útoku je stejně jako u znásilnění kterákoli osoba bez ohledu na pohlaví.

³³ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání*. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 8. vydání*. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 625 – 627

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 167-172

Aby bylo možné přesně rozeznat hranici mezi znásilněním (§ 185 TrZ) a sexuálním útokem (§ 185a TrZ), je třeba vymezit formy sexuálního jednání, které spadají pod tento TČ.

Jiný pohlavní styk, než je uveden v § 185 TrZ

Tento pojem zahrnuje všechna sexuální jednání, která nenaplní definici soulože nebo jiného pohlavního styku provedeného způsobem srovnatelným se souloží, ale přesto závažným způsobem zasahují do sexuální integrity oběti. Pro lepší demonstraci jsou zde uvedeny možné příklady oblastí jednání, které by sem mohlo spadat:

- **Erotické tření (bez penetrace)** – pachatel nutí oběť, aby se o něj třela svým tělem (např. stehny, hýžděmi), ačkoli nedochází k proniknutí do tělních otvorů, nebo pachatel tře svůj pohlavní orgán o tělo oběti proti její vůli (např. o její záda, břicho, obličej).
- **Frotérismus (vynucený tělesný kontakt v sexuálním kontextu)** – pachatel se záměrně tře svým tělem nebo genitáliemi o oběť, typicky k němu dochází v hromadných dopravních prostředcích nebo jiných veřejných místech, přičemž oběť nemá možnost uniknout.³⁴
- **Vynucené olizování nebo líbání intimních částí těla (vyjma genitálií)** – pachatel nutí oběť, aby líbala nebo olizovala své nebo jeho tělo (např. hrud', břicho, hýždě, chodidla) za sexuálním účelem, ačkoli nedochází k přímému pohlavnímu styku.
- **Vynucený foot fetishismus** – pachatel nutí oběť, aby se svými chodidly dotýkala jeho genitálií nebo jiných částí jeho těla, proti její vůli.³⁵
- **Nucené sledování pornografického materiálu** – pachatel nutí oběť sledovat pornografické materiály nebo sexuální aktivity jiných osob proti její vůli.

³⁴ PROGRAM PARAFILIK. *Frotérismus*. Online. Dostupné z: <https://parafilik.cz/informace/froterismus/> [citováno 2025-02-19].

³⁵ MEDICAL NEWS TODAY. ZAMBON, Veronica. *What causes a foot fetish?* Online. 2020. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/what-is-a-foot-fetish#:~:text=A%20foot%20fetish%2C%20also%20known,of%20a%20person's%20sexual%20arousal..> [cit. 2025-02-19].

Pohlavní sebeukájení

Znamená dotýkání se vlastního těla za účelem dosažení pohlavního uspokojení. Zahrnuje jednání v přítomnosti osoby, pokud je toto jednání vnímáno jako nežádoucí, pokud je jiná osoba donucena k přihlížení, pokud je toto jednání vykonáváno na veřejném místě způsobem narušujícím mravnost nebo integritu jiných osob.

Obnažování

Je chápáno jako svlékání částí oděvu a expozici pohlavních orgánů a jiných sexuálně zájmových tělesných partií (např. nucení oběti ke svléknutí, nebo pachatelovo odhalování genitálií s cílem sexuálního vzrušení, striptýz proti vůli oběti...).³⁶

2.2.3 Sexuální nátlak - § 186

Skutková podstata tohoto TČ byla pozměněna novelizací trestního zákoníku účinnou od 1. ledna 2025. Hlavní změnou je přesnější zaměření zákonodárce na zneužití moci, závislosti nebo důvěry, přičemž oproti předchozí právní úpravě už neobsahuje formu jednání jako „násilím nebo pohrůžky násilím“ a původní dvě základní SPTČ se teď zestručnily do jedné. Trestní sazba za naplnění základní SPTČ se nijak nezměnila, ovšem došlo ke zvýšení spodní i horní hranice trestní sazby u kvalifikované SPTČ týkající se spáchání činu souloží na dítěti mladším 15 let, vězněné osobě nebo těhotné ženě v § 186 odst. 4 z původních dvou až osmi let na tři až deset let.

Objekt tohoto TČ je stejně jako u dvou předchozích TČ zaměřen na ochranu svobody rozhodování v pohlavním životě.

Objektivní stránku tvoří jednání, kterým pachatel přiměje oběť k pohlavnímu styku, pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje tísně nebo závislosti oběti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu osoby.

Tíseň

³⁶ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání*. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

Tíseň představuje situaci, kdy se oběť nachází v závažném existenčním nebo psychickém tlaku, který ji omezuje možnost svobodného rozhodování. Pachatel pak tento stav zneužívá k tomu, aby ji přiměl k sexuálně motivovanému jednání. Existuje jich několik druhů, např. ekonomická tíseň (oběť je ve finanční krizi, hrozí jí ztráta bydlení nebo práce), rodinná nebo sociální tíseň (oběť se ocitla v krizové situaci např. rozvod, domácí násilí, ztráta blízké osoby), právní tíseň (oběti hrozí právní postih např. ztráta péče o dítě, trestní stíhání), psychická tíseň (pachatel využívá duševního rozpoložení oběti), zdravotní tíseň (oběť je vážně nemocná, potřebuje lékařskou pomoc nebo pečovatelskou službu).

Závislost

Znamená stav, ve kterém je oběť v určitém směru odkázána na pachatele a nemůže se plně svobodně rozhodovat. Neznamená to, že oběť nemá žádnou možnost volby, tu sice má, ale je výrazně omezena. Může se jednat například o vztah rodinné závislosti (dítě – rodič, pěstoun, opatrovník), vztah žák – učitel, vztah pacient – lékař, vztah pronajímatel – nájemce, vztah zaměstnavatel – zaměstnanec, nebo vztah v rámci sociálních služeb (pečovatelé a asistenti – senioři, osoby s postižením).

Postavení a vliv

Tento pojem je širší než závislost, protože nevyžaduje, aby byla oběť na pachateli fakticky závislá, ale postačuje, že pachatel využívá své autority, důvěry nebo společenské pozice k dosažení sexuálního jednání. Pro vytvoření představy, o jaké osoby se může jednat, je zde uveden demonstrativní výčet osob: nadřízený v zaměstnání, soudce, státní zástupce, policista, lékař, terapeut, psychiatr, kněz, duchovní, guru, uznávaný umělec, producent, režisér, sportovní trenér, kouč.³⁷

2.2.4 Pohlavní zneužití - § 187

Tento trestný čin chrání děti mladší patnácti let před jakýmkoli sexuálním jednáním, které by mohlo negativně ovlivnit jejich fyzický, psychický nebo morální

³⁷ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání*. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 8. vydání*. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 628-629

BORČEVSKÝ, P. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 172-178

vývoj. Objekt trestného činu je specifikován jako zájem společnosti na ochraně mravního, psychického i fyzického vývoje dětí mladších patnácti let před předčasnými zkušenostmi s pohlavním stykem. Zákonodárce v této oblasti seznal, že osoby v tomto věku ještě nejsou dostatečně vyspělé na to, aby posoudily důsledky svého jednání a rizika spojená s předčasnými sexuálními zkušenostmi.

Na rozdíl od předcházejících SPTČ znásilnění (§ 185 TrZ), sexuálního útoku (§ 185a TrZ) a sexuálního nátlaku (§ 186 TrZ) není k naplnění objektivní stránky třeba, aby pachatel dítě mladší patnácti let k sexuálním aktivitám nutil, přiměl nebo zneužil jeho bezbrannosti, protože u pachatele vzniká trestní odpovědnost i v případě, že k jednání dojde s aktivní účastí dítěte nebo dokonce z jeho iniciativy. V SPTČ tedy absentuje prvek donucení, přičemž rozhodující je hlavně věk oběti. Objektivní stránka zkrátka spočívá v jednání pachatele, který buď vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let, nebo jej jiným způsobem pohlavně zneužije.

Pojmy soulož a jiný pohlavní styk jsou vymezeny v kapitole 2.2.1 Znásilnění - §185. Judikatura Nejvyššího soudu (TR NS 57/2009-T 1203) dále stanovila, že: *„Za jiný způsob pohlavního zneužití lze považovat i ejakulaci pachatele po sebeukájení na tělo dítěte, pokud takové jednání představuje závažný zásah do jeho sexuální sféry.“*

Předmětem útoku může být pouze dítě mladší patnácti let. Pokud je dítě natolik malé, že nechápe smysl jednání pachatele nebo není schopno vyjádřit nesouhlas (např. je v bezvědomí nebo spí), je na takový skutek nahlíženo jako na TČ znásilnění (§ 185 TrZ alinea 3) spáchané zneužitím bezbrannosti.

Svolení poškozeného (§ 30 TrZ) jako okolnost vylučující protiprávnost zde uplatnit nelze, protože nezletilí jsou touto SPTČ chráněni bez ohledu na jejich případná přání.

Subjektem daného trestného činu může být každá trestně odpovědná fyzická osoba, ale není vyloučena ani trestní odpovědnost právnické osoby.

Subjektivní stránka vyžaduje úmyslné zavinění. Jestliže se pachatel mylně domnívá, že dítě již dovršilo patnáctý rok věku, jedná v negativním skutkovém omylu a trestní odpovědnost je v tomto případě vyloučena. Obhajoba pachatelů v praxi se často zakládá právě na tvrzení o skutkovém omylu, hlavně v případech týkajících se dětí blížících se věku patnácti let, které už vykazují známky fyzické zralosti.³⁸

2.2.5 Soulož mezi příbuznými - § 188

Objektivní stránkou tohoto TČ je vykonání soulože mezi příbuznými v pokolení přímém nebo mezi sourozenci. K naplnění znaků jednání je třeba, aby se jednalo přímo o pohlavní styk vykonaný souloží, nikoliv aby k němu došlo způsobem srovnatelným se souloží.³⁹ Trestný čin je dokonán uskutečněním soulože, tedy v okamžiku, kdy dojde alespoň k částečnému zasunutí penisu muže do pochvy ženy.

K tomuto TČ je nutné vymezení pojmu „*příbuzný v pokolení přímém*“, které najdeme vymezené v občanském zákoníku. Osoby příbuzné v linii přímé stanoví jako osoby, které pochází jedna od druhé tzn. vztah matka – syn, otec – dcera, matka – dcera, otec – syn.⁴⁰

Z osob příbuzných ve vedlejší linii se trestá pouze soulož mezi sourozenci. Toto omezení tedy neplatí na příbuzenský vztah bratranců a sestřenic, i když i u těchto osob existuje zvýšené nebezpečí narození nezdravého potomka.

Problém u tohoto TČ může nastat u osob, které nejsou příbuzné pokrevně, ovšem dostali se do příbuzenského vztahu třeba adopcí. V případě, že by byl za objekt TČ považován pouze zájem společnosti na ochraně zdraví potomstva, tak by soulož mezi nepokrevnými příbuznými nebyla trestná. Pokud by byl však objekt chápán i z morálního hlediska, a to ve smyslu toho, že není dovolen pohlavní styk mezi nejbližšími příbuznými, pak takové jednání trestným bude. Jako právní

³⁸BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 178-180

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání*. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1.

³⁹JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 8. vydání*. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 634

⁴⁰ust. § 772 odst. 1 z. č. 89/2012 Sb., OZ

argument je zde uváděn fakt, že kdyby zákonodárce chtěl, aby došlo pouze k postihu osob pokrevně příbuzných, měl možnost to výslovně vyjádřit v textu zákona.

Osobami pachatele budou u tohoto TČ zpravidla oba souložníci. Výjimky nastanou pouze v případech, kdy bude odpovědnost jedné z osob vyloučena (např. nedostatek věku, nedostatek rozumové a mravní vyspělosti, nepřičetnost nebo jednání v omylu).

Vzhledem k tomu, že je zde obsažen jiný objekt TČ než třeba u znásilnění, sexuálního nátlaku a pohlavního zneužití, není vyloučen jednočinný souběh s těmito TČ.

Příprava k tomuto TČ není trestná, protože § 188 TrZ není klasifikován jako zvlášť závažný zločin dle § 14 odst. 3 TrZ.⁴¹

2.2.6 Kuplířství - § 189

Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně mravnosti a svobodného rozhodování člověka v sexuální oblasti. Ochrana zde směřuje jak k dospělým osobám, tak k dětem.

Objektivní stránka je vyjádřena ve dvou základních SPTČ. První základní SPTČ se týká jednání spočívajícího v tom, že osoba pachatele přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede oběť k provozování prostituce⁴². Druhá se zaměřuje na jednání osoby, která kořistí z prostituce, kterou provozuje jiná osoba.

Přiměnění

„Nejedná se o násilné donucení, ale o různé formy nátlaku, jako je přemlouvání, manipulace či přesvědčování.“ (NS 11 Tdo 434/2014)

Zjednání

⁴¹JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 631,632
BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 178-180
ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář.* 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1.

⁴² Prostituce = poskytování pohlavního styku za úplatu

Rozumí se jím především dohoda (i konkludentní), mezi kuplířem a osobou provozující prostituci, který stanoví podmínky výkonu prostituce (tj. místo provozování prostituce, určení peněžní částky za pohlavní styk, výše odměny pro kuplíře, způsob odevzdávání odměny mezi poškozeným a kuplířem apod.). Musí zde tedy být projev vůle obou stran, a to jak kuplíře, tak i osoby provozující prostituci, přičemž nezáleží na tom, zda taková osoba s prostitucí začíná nebo ji už v minulosti provozovala.

Najmutí

Jedná se o formálnější variantu zjednání, kdy dojde k uzavření smlouvy mezi kuplířem a osobou, která se zavazuje provozovat prostituci. Ovšem tato smlouva může zastírat skutečný záměr provozování prostituce (např. smlouva na práci barmana, maséra či striptérky). Podstatný je však fakt, že obě strany vědí, že ve skutečnosti půjde alespoň z části o provozování prostituce.

Zlákání

Jinými slovy jde o nalákání oběti za pomoci nepravdivých nebo zkreslených výhodách prostituce (bezstarostný život, vysoké výdělky...) k provozování prostituce.

Svedení

Zde dochází ke vzbuzení zájmu jiné osoby o provozování prostituce (např. popisem výdělků jiných osob...).

Kořistění z prostituce provozované jiným

Kořistění znamená, že pachatel získává majetkový prospěch z prostituce provozované jiným. Pachatel však nemusí prostituci přímo organizovat, může se podílet třeba logisticky (tj. ochránce, naháněče zákazníků, řidiče, který prostitutky za úplaty vozí za zákazníky) nebo v rámci poskytování zázemí (pronajímání prostoru, vybírání „provize“ apod.).

Neoznámení ani nepřekažení kuplířství podle (§ 367 a § 368 TrZ) není trestné.

Česká republika samotnou prostituci nekriminalizuje tzn. zastává k ní aboliční přístup. TrZ postihuje pouze doprovodné jevy prostituce, které jsou vyjma TČ

kuplířství (§ 189 TrZ) uvedeny ještě v TČ obchodování s lidmi (§ 168 TrZ), TČ prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190 TrZ) a TČ výtržnictví (§ 358 TrZ).

Subjektem daného trestného činu může být v obou základních skutkových podstatách kterákoli trestně odpovědná fyzická osoba a zároveň taky právnická osoba.

Subjektivní stránka vyžaduje v obou základních skutkových podstatách úmyslné zavinění, přičemž postačuje srozumění pachatele (úmysl nepřímý podle § 15 odst. 1 písm. b) TrZ), že získaná osoba bude provozovat prostituci, nebo že inkasuje prospěch z prostituce provozované jiným.⁴³

2.2.7 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí - § 190

Jedná se o ohrožovací trestný čin, u kterého je uváděn jako objekt ochrana mravního vývoje dětí. V českém právním řádu byl zakotven do trestního zákoníku s účinností od 1. ledna 2010. Cílem tohoto paragrafu je zamezení pravidelného styku osob mladších osmnácti let s osobami provozujícími prostituci v prostoru veřejně přístupném.

TČ prostituce ohrožující mravní vývoj dětí obsahuje dvě základní skutkové podstaty. Objektivní stránka té první z nich cílí na osoby provozující prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Objektivní stránku druhé základní skutkové podstaty naplní ten, kdo takovou činnost organizuje, střeží nebo ji zajišťuje jiným způsobem (např. láká zákazníky).⁴⁴

Pojem škol podle tzv. školského zákona zastřešuje mateřské školy, základní školy, střední školy (gymnázia, střední odborné školy a střední odborné učiliště), konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.⁴⁵

Pod školskými zařízeními jsou vymezena zařízení určená pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení

⁴³BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 230-232

⁴⁴JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 634

⁴⁵ust. § 7 odst. 3 z. č. 561/2004 Sb., školský zákon

pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení (např. domov mládeže, internát)⁴⁶, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči⁴⁷ (např. diagnostické ústavy, dětské domovy, výchovné ústavy, střediska výchovné péče apod.).

SPTČ se kromě již jmenovaných zmiňuje o místech, vyhrazených nebo určených pro pobyt nebo návštěvu dětí, těmi mohou být myšleny např. zařízení sociálně-právní ochrany dětí (např. zařízení odborného poradenství pro děti, zařízení sociálně výchovné činnosti, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, výchovně rekreační tábory, zařízení pro výkon pěstounské péče, nebo některá zařízení sociálních služeb, kdy se jedná např. o nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, domovy pro osoby se zdravotním postižením určené pro děti a mládež atd.),⁴⁸ nebo to mohou být zkrátka „pouze“ zábavní parky pro děti (např. dětské dopravní hřiště).

U tohoto TČ i přes požadavek zásady určitosti trestního práva (*nullum crimen sine lege certa*) není přesně vymezeno sousloví „v blízkosti“, neboť nelze pevně určit o jak velký okruh od výše zmiňovaných zařízení se bude jednat, protože vzdálenost se vždy bude lišit v závislosti na konkrétním místě provozování prostituce.

Co se týče formy zavinění, tak tento TČ lze spáchat jediné úmyslně, tudíž se u pachatele předpokládá vědomí o stavu, že se v blízkosti místa provozování prostituce nachází škola, školské nebo jiné obdobné zařízení.⁴⁹

2.2.8 Zneužití dítěte k výrobě pornografie - § 193

Objektem tohoto TČ je zde zájem společnosti na ochraně mravnosti jako takové a zájem na ochraně zdravého fyzického, psychického a v neposlední řadě také

⁴⁶ CHMELÍK, Jan a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. Praha: Linde Praha, 2010. 367 s. ISBN 978-80-7201-820-8. str. 91

⁴⁷ ust. § 7 odst. 5 z. č. 561/2004 Sb., školský zákon

⁴⁸ CHMELÍK, Jan a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. Praha: Linde Praha, 2010. 367 s. ISBN 978-80-7201-820-8, str. 91

⁴⁹ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0, str. 635

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6

mravního vývoje dětí. Cílem je zabránit využívání dětí k výrobě pornografie a ochránit je před negativními následky takového jednání.

K naplnění objektivní stránky trestného činu je třeba přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání, svedení, nebo zneužití dítěte k výrobě pornografického díla, nebo kořistění z takového díla. Znaky kořistění naplní ten, kdo má minimálně jednorázový majetkový prospěch z jednoho takového díla s dětskou pornografií.

Vymezení pojmů přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání, svedení a zneužití je obdobné jako v kapitole 2.2.6. Kuplířství - § 189.

Pornografické dílo

V právní úpravě České republiky nemá pornografické dílo legální definici. Zákon alespoň demonstrativně vymezuje jeho formy, kterými jsou fotografická, filmová, počítačová, elektronická či jiná pornografická díla. V případě dětí zákon zmiňuje i písemná pornografická díla, avšak bez konkrétního vymezení. Výklad pojmu je primárně otázkou právní, ovšem v podrobnější definici jej nalezneme v usnesení trestních soudů, podle nichž se jedná „*o jakýkoliv přímo sledovaný nebo prostřednictvím technického zařízení pozorovaný předmět, který zvláště intenzivním a vtíravým způsobem zasahuje a podněcuje samotný sexuální pud. Zároveň musí takové dílo získat převahu názorů většiny společnosti o tom, že hrubě porušuje uznávané morální hodnoty dané společností a vyvolává v nich pocit studu.*“ Pornografický charakter určuje obsah celého díla nikoliv jeho určitá část, výseč, kapitola, úryvek apod.

Aby mohlo být nějaké dílo zobrazující dítě považováno za pornografické, je třeba, aby kumulativně splňovalo dvě základní charakteristiky: jednak musí u normálního jedince vyvolávat aktivaci sexuálního pudu a jednak překračovat uznávané morální normy příslušné společnosti, tedy u většiny jejích členů vzbuzovat stud.

K naplnění subjektivní stránky se zde vyžaduje úmyslné zavinění, které předpokládá pachatelovo vědomí o skutečnosti, že k výrobě pornografického díla byla zneužita osoba, která v době spáchání ještě nedovršila osmnáctého roku svého věku.

Pokud nějaká osoba hodnověrně ví, že k přípravě nebo páčání takového TČ dochází a neučiní oznámení (§ 368 TrZ), nebo pokud spáchání tohoto TČ mohl

zabránit, ale nepřekazila ho (§ 367 TrZ), tak se sama dopouští TČ ve formě opomenutí.⁵⁰

2.2.9 Obchodování s lidmi - § 168

Obchodování s lidmi je do této kapitoly zahrnuto zejména kvůli §168 odst.1 písm. a), §168 odst. 2 písm. a), které obsahují právní kvalifikaci spadající pod sexuální oblast.

Objektem tohoto trestného činu je ochrana důstojnosti a osobní svobody člověka jakožto základních lidských práv garantovaných LZPS a mezinárodními smlouvami o lidských právech. Tento trestný čin zároveň „drží ochrannou ruku“ nad morální zásadou, podle které je obchodování s lidmi jako „zbožím“ nepřípustné.

Objektivní stránka uvedená v první základní skutkové podstatě spočívá v tom, že pachatel musí přimět, zjednat, najmout, zlákat, svést, dopravit, skrýt, zadržovat, přijmout nebo vydat dítě, aby ho bylo užito jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla. Ve druhé základní skutkové podstatě je objektivní stránka založena na jednání pachatele, kdy za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo pokud zneužije omylu, tísně nebo závislosti osoby, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá jinou osobu, aby jí bylo užito jiným k pohlavnímu styku nebo jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla.⁵¹

Je třeba tuto skutkovou podstatu odlišit od skutkové podstaty trestného činu svádění k pohlavnímu styku (§ 202 TrZ), neboť u svádění k pohlavnímu styku směřuje snaha pachatele o docílení vlastního pohlavního styku s dítětem, kdežto

⁵⁰ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 638-639

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 178-180

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání.* Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁵¹ BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 104

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 603-606

u TČ obchodování s lidmi (§ 168 TrZ) je pachatel TČ tím, kdo má zprostředkovat samotný akt (dítě má být zneužito jinou osobou).⁵²

Česká republika je v oblasti této kriminality především tranzitní a cílovou zemí. Pouze výjimečně se stává též zemí zdrojovou. Za nejčastější druh vykořisťování je v České republice uváděno právě vykořisťování v sexuální oblasti. Dále se též vykořisťování projevuje v rovině pracovní. Ostatní druhy (např. odběr tkáně) u nás nejsou statisticky zaznamenány vůbec. Tento fakt však nutně nemusí znamenat, že k této činnosti u nás nedochází. Může se zde odehrávat, avšak s určitou mírou latence.⁵³

2.2.9.1 Právní rámec Evropské unie

Evropská unie přijala za svoji existenci několik směrnic zaměřených na prevenci obchodování s lidmi, boj proti němu a ochranu obětí. Klíčovým dokumentem v této oblasti je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011. Tato směrnice totiž stanoví minimální pravidla pro definici TČ a sankcí v oblasti obchodování s lidmi a obsahuje opatření zaměřená na prevenci, ochranu obětí a posílení mezinárodní spolupráce.⁵⁴

2.2.10 Svádění k pohlavnímu styku - § 202

Objektem tohoto TČ je zájem společnosti na zdravém tělesném, rozumovém, mravním a citovém vývoji dětí, zejména ve vztahu k utváření hodnotového systému v sexuální oblasti.

Předmětem útoku může být opět pouze dítě (§ 126 TrZ).

Objektivní stránka je vyjádřena ve dvou základních SPTČ. První z nich postihuje jednání pachatele, spočívající v nabídnutí, slíbení nebo poskytnutí dítěti či jiné osobě úplaty (finanční částka nebo jiná materiální hodnota – např. alkohol, telefon, cennosti atd.), výhody (poskytování úlev nebo neoprávněné vytváření lepších

⁵² BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné*. Zvláštní část. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 230

⁵³ JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 107

⁵⁴ JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 108

podmínek) nebo prospěchu (jakéhokoli zlepšení postavení určité osoby, např. povýšení v zaměstnání, získání výhodného obchodu atd.) za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, obnažování dítěte nebo za jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení.

Aktivita, které v tomto případě nesměřují k uspokojení pohlavního pudu např. umělecké zobrazení nahého dětského těla či natáčení uměleckého filmu (neplést s pornografickým filmem), jsou legální. Stíháno je „jen“ nabídnutí úplaty, výhody nebo prospěchu a k vlastní realizaci sexuálních aktivit pachatele již nemusí dojít.

Nezáleží zde na tom, od koho vzešel prvotní impuls (např. prostitutka mladší osmnácti let nabídne své služby pachateli a pachatel jí následně slíbí úplatu, což vede k naplnění SPTČ). Nabízením úplaty, výhody či prospěchu se rozumí výslovné či konkludentní jednání adresované dítěti či jiné osobě, z něhož plyne zájem pachatele za výše specifikované jednání dítěte toto protiplnění poskytnout. Slibem rozumíme příslib budoucího plnění pachatele za realizaci výše specifikovaného jednání dítěte.

Pokud by nabídka směřovala k provozování prostituce, jednalo by se o TČ kuplířství podle § 189 TrZ, nikoli o svádění k pohlavnímu styku.

Druhá základní skutková podstata vymezuje jednání pachatele spočívající ve vykonávání pohlavního styku s dítětem nebo účasti na jeho pohlavním sebeukájení, obnažování nebo jiném srovnatelném chování za účelem vlastního pohlavního uspokojení, jestliže za to byla dítěti nebo jinému nabídnuta, slíbena nebo poskytnuta úplata, výhoda nebo prospěch.

Nabídnout, slíbit nebo poskytnout úplatu, výhodu či prospěch může sice podle zvolené formulace zákona kdokoli, avšak musí jít o osobu odlišnou od pachatele první základní skutkové podstaty, protože jinak by odpovědnost pachatele nastala už podle odst. 1.

Tímto paragrafem se postihuje fenomén dětské prostituce dětí starších patnácti let, který nelze postihnout podle TČ pohlavního zneužití (§ 187 TrZ).

Subjektem může být kterákoli trestně odpovědná fyzická osoba, avšak nevylučuje se odpovědnost ani osoby právnické.

U tohoto TČ musí být zohledněna i obecná právní zásada, že osobě, k jejíž ochraně příslušné ustanovení slouží, podle něj zároveň nemůže vzniknout trestní odpovědnost. Zákodárce jí výslovně promítl do § 203 TrZ Beztrestnost dítěte.

Subjektivní stránku v obou základních skutkových podstatách lze naplnit pouze úmyslně, postačuje však i úmysl nepřímý.⁵⁵

2.3 Směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU je klíčovým legislativním aktem Evropské unie v oblasti prevence a potírání sexuálně motivovaných TČ proti dětem. Tato směrnice nahradila předchozí rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV a přinesla do právních řádů členských států řadu povinných opatření zaměřených na efektivnější ochranu dětí před sexuálním zneužíváním, pohlavním vykořisťováním a dětskou pornografií.

Zajímavostí je, že tuto směrnici lze ještě nalézt v některých starších dokumentech pod označením 2011/92/EU. Tato nesrovnalost vznikla administrativní chybou při publikaci, tudíž v jeden čas existovaly dvě směrnice nesoucí toto označení. Aby se předešlo jejich záměně, bylo číslo směrnice o ochraně dětí následně změněno (což se moc často nestává) na 2011/93/EU a označení 2011/92/EU zůstalo směrnici týkající se posuzování vlivů některých projektů na životní prostředí.⁵⁶

Směrnice stanovuje minimální standardy pro definici trestných činů a trestních sankcí v oblasti pohlavního zneužívání dětí, dětské prostituce a dětské pornografie. Dále zavádí opatření zaměřená na prevenci, vyšetřování, stíhání pachatelů a ochranu obětí. Členské státy byly povinny přijmout nezbytné kroky v rámci legislativy a administrativy k naplnění těchto požadavků do 18. prosince 2013.

⁵⁵BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 230-232

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁵⁶SVOBODA, Filip. *Trestněprávní aspekty pornografie*. Diplomová práce, vedoucí Gřivna, Tomáš. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra trestního práva, 2015.

Dále také zohlednila moderní technologický vývoj a nově trestně postihuje i formy sexuálních trestných činů spáchaných prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Mezi klíčová ustanovení týkající se kybernetiky v sexuálním kontextu vyplývající ze Směrnice patří:

- 1) Navazování kontaktu s dítětem k sexuálním účelům online („grooming“)⁵⁷ – čl. 6
- 2) Přístup k dětské pornografii prostřednictvím ICT – čl. 5 odst. 3
- 3) Online šíření dětské pornografie a její výroba pomocí ICT – čl. 5 odst. 4, 5, 6
- 4) Obchodování s dětmi a sexuální vykořisťování v online prostředí – čl. 4 odst. 2, 3, 5, 6
- 5) Posílení vyšetřování kybernetických sexuálních TČ – čl. 15, čl. 16

Tato ustanovení představují první velký právní zásah EU do boje proti kybernetickým sexuálním trestným činům a vymezila tím právní základy pro budoucí regulaci v této oblasti, jako je například nová směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí.⁵⁸

2.4 Sexuální trestné činy spáchané v kyberprostoru

Tyto TČ by se dalo vydefinovat jako protiprávní jednání založená na zneužití informačních a komunikačních technologií (hlavně internetu, sociálních sítí a mobilních aplikací) k páčání sexuálně motivovaných TČ. U těchto trestných činů se spojují prvky kybernetiky (přístup k datům, digitální komunikace, sociální sítě) se sexuální kriminalitou. Často se jedná o obtížně odhalitelné TČ, zejména kvůli anonymitě pachatelů a snadnému šíření online.

2.4.1 Šíření pornografie - § 191

Tento trestný čin se skládá ze dvou samostatných základních skutkových podstat. První objektivní stránka spočívá ve vyrobení, dovezení, vyvezení, provezení, nabídnutí, zpřístupnění veřejnosti, zprostředkování, uvedení do oběhu, prodeji

⁵⁷ EUGENE, Nadya. *Shutterstock Grooming: an expert explains what it is and how to identify it*. Online. Dostupné z: <https://theconversation.com/grooming-an-expert-explains-what-it-is-and-how-to-identify-it-181573>. [cit. 2025-03-05].

⁵⁸ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii

či jiném opatření pornografického díla v němž se projevuje násilí nebo neúcta k člověku, nebo které zobrazuje pohlavní styk se zvířetem. S tím, že se nesmí jednat o násilí předstírané, ale reálné.⁵⁹ Jako pohlavní styk se zvířetem je označováno jakékoliv ukájení sexuálního pudu na zvířeti, tudíž projevy zoofilie (např. spojení pohlavních orgánů člověka se zvířetem, nebo mazlení se se zvířetem, které vede k pohlavnímu uspokojení člověka).⁶⁰

Zde je objektem TČ mravní zájem na tom, aby nedocházelo k tvorbě tzv. „deviantní pornografie.“

Objektivní stránku druhé základní skutkové podstaty tvoří nabízení, přenechávání, nebo zpřístupňování pornografického díla dětem (osoby, které ještě nedosáhly osmnáctého roku svého věku). Objektem této základní skutkové podstaty je zájem společnosti na zdravém fyzickém, psychickém a mravním vývoji mládeže.

Z důvodu ochrany objektu tohoto TČ je třeba postihovat pouze případy šíření takových děl, které mohou ohrozit fyzický, psychický a mravní vývoj dítěte.⁶¹

2.4.2 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií - § 192

Tato SPTČ implementuje požadavek směrnice Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV.⁶²

⁵⁹JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-576-0, 1040 s. str. 635

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str.189-192

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání.* Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁶⁰ Program Parafilik. *Zoofilie.* Online. Dostupné z: <https://parafilik.cz/informace/zoofilie/> [citováno 2025-02-23].

⁶¹JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 636, 637

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 189-192

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání.* Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁶² JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie. 2. aktualizované a doplněné vydání.* Teoretik. Praha: Leges, 2019. 443 s. ISBN 978-80-7502-375-9, str. 119

Tento trestný čin obsahuje čtyři základní skutkové podstaty. K naplnění objektivní stránky v první z nich dojde, když osoba přechovává pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, která se jeví být dítětem. Zákon nestanoví přesné časové rozmezí nutné pro naplnění SPTČ, avšak tato okolnost může mít význam z hlediska určování závažnosti TČ. Přechovávání zahrnuje jakýkoliv způsob držení takového materiálu, včetně jeho uložení na digitálních úložištích.

Druhou objektivní stránkou základní skutkové podstaty se zákonodárce zaměřil na postih získání přístupu k dětské pornografii pomocí informačních nebo komunikačních technologií.⁶³ Pokud však osoba získá přístup jiným způsobem, není to trestné (*argument a contrario* – výklad opaku).⁶⁴

Třetí objektivní stránka v základní skutkové podstatě se týká výrobení, dovezení, vyvezení, provezení, nabídnutí, zpřístupnění veřejnosti, zprostředkování, uvedení do oběhu, prodeji či jiném opatření pornografického díla, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, která se jeví být dítětem.

Poslední objektivní stránka spočívá v kořistění ze zmiňovaného pornografického díla. Oproti TČ Kuplířství (§ 189 odst. 1 al. 2 TrZ) zde postačí k naplnění znaku kořistění jednorázový majetkový prospěch z jednoho díla s dětskou pornografií.

Objektem tohoto TČ je zájem společnosti na ochraně morálních hodnot před pornografií zobrazující děti, přičemž širším smyslem je i ochrana dětí od sexuálního zneužívání. Podle unesení Nejvyššího soudu se kriminalizací dětské pornografie předchází poptávce po ní, čímž se nepřímo omezuje i zneužívání dětí k její výrobě. Alternativní názory v právní literatuře však poukazují na to, že objektem není přímo ochrana dětí, ale morální odsouzení

⁶³JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 637

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-909-6, str. 196-198

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁶⁴ Iuridictum. Encyklopedie o právu. Online. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/V%C3%BDklad> [citováno 2025-02-21]

dětské pornografie, protože nemusí vždy obsahovat reálné dítě. Tento přístup je však sporný, neboť teleologický výklad směřuje k ochraně dítěte před zneužitím.⁶⁵

2.4.2.1 Spory ohledně postižitelnosti animované dětské pornografie

U třetí a první skutkové podstaty mohou vznikat spory o tom, zda postihují i tzv. animovanou dětskou pornografii. Restriktivní výklad spojení užitého ve vnitrostátním právu ČR „osoba, která se jeví být dítětem“⁶⁶ může vést k závěru o její beztrestnosti (ale stále sporadické), neboť v definici užívá důraz na osobu (reálný člověk). Eurokonformní výklad směřuje víceméně jasně k její kriminalizaci. Směrnice 2011/93/EU definuje dětskou pornografii tak, že zahrnuje i realistické zobrazení dítěte účastnícího se sexuálního jednání, nebo realistické zobrazení pohlavních orgánů dítěte. Proto se v právní praxi obecně akceptuje, že animovaná dětská pornografie spadá pod tento TČ.

Přesto v odborné diskusi existují názory (např. Fremr, Herczeg), že pokud animovaná pornografie nevznikla zneužitím reálného dítěte, nemusí být trestná. Naopak jiní autoři (Ščerba) zastávají názor, že i realisticky zobrazená neexistující postava může být předmětem ochrany, pokud je věrně vykreslena jako dítě.⁶⁷

U výše nastíněných rozporů se pak nabízí položení otázky, zda je animovaná pornografie realistická? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá, protože z právního hlediska nelze jednoznačně říct, že by každá animovaná dětská pornografie byla realistická. U každého specifického díla totiž záleží na míře detailu zobrazení a na technologii užitě k jejímu vytvoření. Zatímco jednoduché kresby jsou převážně považovány za nereálné, tak např. fotorealistické CGI

⁶⁵ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-576-0, 1040 s., str. 638

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 196-198

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

⁶⁶ *Osoba, jež se jeví býti dítětem* – může být i osoba, která dosáhla osmnáctého roku svého věku, která je s dítětem snadno zaměnitelná

⁶⁷ ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

(computer-generated imagery) nebo deepfake⁶⁸ animace mohou být natolik nerozeznatelné od reality, že by už splňovaly znaky realismu v právním smyslu.⁶⁹

2.4.3 Účast na pornografickém představení - § 193a

SPTČ byla do trestního zákoníku zakotvena novelou provedenou zákonem č. 141/2014 Sb., která byla reakcí na požadavek směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV.

Objektivní stránkou trestného činu je pachatelova „přítomnost“ a vnímání pornografického představení, ve kterém účinkuje dítě (osoba, která ještě nedosáhla osmnáctého roku svého věku). To může zahrnovat nejen fyzickou přítomnost, ale i pachatelovo sledování prostřednictvím informačních nebo komunikačních technologií (např. videohovory, videonahrávky, živé přenosy apod.). Pornografické představení musí splňovat formu živého představení, a to buď přímo jako pornografické představení nebo jakékoliv obdobné vystoupení, při kterém dochází k pohlavnímu styku nebo jinému ukájení pohlavního pudu, nebo které takové jednání předstírá.

U trestného činu je vyžadováno úmyslné zavinění, které je předpokladem pro vědomí o skutečnosti, že v pornografickém představení účinkuje osoba, která ještě nedovršila osmnáctého roku svého věku.

Neoznámení a nepřekažení tohoto trestného činu může být podle § 368 a § 367 TrZ také trestné, pokud osoba věděla o přípravě nebo páchání TČ a mohla mu zabránit.⁷⁰

⁶⁸Detaillněji vysvětleno v kapitole 3.1.1

⁶⁹SVOBODA, Filip. *Trestněprávní aspekty pornografie*. Diplomová práce, vedoucí Gřivna, Tomáš. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra trestního práva, 2015
POBOŘILOVÁ, Michaela. *Virtuální dětská pornografie*. Online. UNIVERZITA KARLOVA. Nakladatelství Karolinum. Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/664/luridica_4_2012_05_Poborilova.pdf. [citováno 2025-03-10]

⁷⁰JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 639

2.4.4 Navazování nedovolených kontaktů s dítětem - § 193b

Objektivní stránkou trestného činu je pachatelovo jednání, spočívající v navrhnutí setkání dítěti, které ještě nedovršilo patnáctého roku svého věku. K tomu musí být uskutečněna subjektivní stránka v podobě specifického úmyslu spáchat trestný čin, a to buďto TČ pohlavního zneužití (§ 187 odst. 1 TrZ), TČ výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192 TrZ), TČ zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 TrZ), TČ svádění k pohlavnímu styku (§ 202 odst. 3 TrZ) nebo jiný sexuálně motivovaný trestný čin.⁷¹

Návrh setkání

Trestnost spočívá v samotném návrhu setkání dítěti, který je motivován sexuálně. Návrh může být učiněn jakýmkoliv způsobem např. prostřednictvím informačních nebo komunikačních technologií (telefonicky, SMS, e-mail, WhatsApp, Skype, sociální sítě – tzv. grooming nebo cybergrooming), v listinné podobě nebo třeba ústně. Rozhodující je obsah komunikace, protože povaha použitých slovních formulací, sdělovaných skutečností či jiných signálů (např. emotikonů), protože podle nich se posuzuje záměr pachatele získat důvěru dítěte a směřování k zamýšlenému sexuálnímu jednání. Pokud by návrh setkání směřoval k ZZZ, jako je znásilnění (§ 185 TrZ) nebo třeba obchodování s lidmi (§ 168 TrZ), byl by pachatel odpovědný za přípravu tohoto ZZZ.

Tento TČ může spáchat jakákoli fyzická nebo právnická osoba (§ 7 TOPO). Pachatelem nemůže být dítě mladší patnácti let, protože ustanovení slouží právě k ochraně dětí této věkové kategorie, ale i obecně z důvodu neexistující trestní odpovědnosti s ohledem na věk dítěte. Pokud by však dítě mladší patnácti let navrhlo setkání dítěti s cílem spáchat sexuální trestný čin, mohlo by se dopustit činu jinak trestného, který by mohl být řešen podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže (§ 93 ZSM).

⁷¹JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0. str. 640

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 200-203

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

Tento trestný čin je tzv. předčasně dokonaným trestným činem, protože je z materiálního hlediska přípravou ke spáchání jednoho z demonstrativně vymezených trestných činů.

Skutková podstata byla v trestním zákoníku zakotvena novelou provedenou zákonem č. 141/2014 Sb., který byl reakcí na požadavek směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV.⁷² Bohužel tato SPTČ nesplňuje požadavek na dostatečnou určitost trestněprávní normy (*zásada nullum crimen sine lege certa*), kvůli neurčitému vymezení speciálního úmyslu, který může směřovat na jiný sexuálně motivovaný trestný čin (může jím být např. trestný čin sexuálního nátlaku § 186 TrZ).

Přestože je zdrojem této právní úpravy legislativa EU, česká právní úprava jde nad rámec toho, co evropská směrnice požaduje, a to rovnou ve dvou aspektech. Prvním aspektem je fakt, že horní hranice trestní sazby za spáchání základní skutkové podstaty byla v ČR stanovena na dva roky, ačkoliv ke splnění požadavku směrnice postačil pouhý rok jeden. Zadruhé česká právní úprava postihuje za naplnění jednání nejen setkání s dítětem, které by se mělo odehrávat prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, ale rovnou na setkání jakýmkoliv prostředky.⁷³

⁷² SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii *EUR-Lex*, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32011L0093> [citováno 2025-02-20]

⁷³ JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0.

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6. str. 200-203

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

3 Směrnice o potírání násilí na ženách a její dopad na rekodifikaci trestního zákoníku

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí představuje klíčový legislativní krok v oblasti ochrany obětí sexuálních TČ a kybernetického násilí. Tato směrnice zavádí společné standardy pro členské státy Evropské unie a stanovuje minimální pravidla pro prevenci a trestání násilí spojeného se sexualitou, a to i v digitálním prostředí.

Směrnice přináší změny, které vyžadují rekodifikaci trestního zákoníku České republiky do roku 2027. Zavádí nové SPTČ, rozšiřuje definice již existujících TČ a stanovuje povinnosti pro členské státy v oblasti prevence, vzdělávání a ochrany obětí.

Tato kapitola analyzuje hlavní ustanovení směrnice a jejich dopad na trestní právo v oblasti sexuálních TČ spáchaných v kyberprostoru.⁷⁴

3.1 Sexuální trestné činy podle nové směrnice

Nově jsou ve směrnici definována jednání, která zahrnují:

- Mrzačení ženských pohlavních orgánů – Čl. 3
- Nucený sňatek – Čl. 4
- Sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu – Čl. 5
- Kybernetické pronásledování – Čl. 6
- Kybernetické obtěžování – Čl. 7
- Kybernetické podněcování k násilí nebo k nenávisti – Čl. 8

K naplnění jakékoliv subjektivní stránky u zmiňovaných TČ je vyžadována úmyslná forma zavinění.

Za spáchání těchto TČ mohou být uloženy členskými státy přísnější tresty než ty, které jsou uvedeny ve směrnici, např. u TČ mrzačení ženských pohlavních orgánů

⁷⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

je u trestu odnětí svobody doporučena možnost uložení horní hranice trestní sazby nejméně na pět let.⁷⁵

3.1.1 Sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu

Směrnice ve Čl. 5 kriminalizuje neoprávněné zveřejnění nebo šíření intimního obsahu včetně jeho manipulace s cílem poškodit oběť.

Objektivní stránka tohoto TČ bude spočívat:

- a) ve veřejném zpřístupnění obrazového, filmového nebo podobného materiálu, který bude zřetelným způsobem zobrazovat sexuální aktivity nebo intimní partie určité osoby, prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu zobrazované osoby, pokud zde existuje pravděpodobnost, že bude tímto osobě způsobena vážná újma;
- b) ve výrobě, manipulaci nebo v úpravě obrazového, filmového nebo podobného materiálu takovým způsobem, že vyvolává dojem, že se určitá osoba účastnila zobrazených sexuálních aktivit, a jeho následné zpřístupnění pro veřejnost prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu zobrazované osoby, pokud zde existuje pravděpodobnost, že bude tímto osobě způsobena vážná újma;
- c) ve vyhrožování tím, že pachatel přistoupí k výše zmiňovaným formám jednání s cílem přinutit určitou osobu k určitému konání, k souhlasu s určitým jednáním nebo ke zdržení se určitého konání.⁷⁶

V praxi jsou tyto protizákonné praktiky známé jako:

„Revenge porn“ – dochází k němu nejčastěji u bývalých partnerů, kteří po ukončení jejich vztahu zveřejňují intimní fotografie nebo videa jako pomstu.

„Deepfake pornografie“ – jedná se o falešné pornografické materiály vytvářené pomocí umělé inteligence s cílem ponížení zobrazované osoby.

⁷⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

„**Sextorting**“ – tímto pojmem je označováno vydírání oběti zveřejněním intimních materiálů výměnou za peníze nebo jiné výhody.⁷⁷

3.1.2 Kybernetické pronásledování („cyber stalking“)

Směrnice se ve Čl. 6 zaměřuje na systematické sledování oběti v online prostoru, které vede k vážné újmě, strachu, či psychické zátěži oběti.

Objektivní stránka u tohoto TČ zahrnuje, aby každé opakované nebo soustavné sledování určité osoby zprostředkované za pomoci informačních a komunikačních technologií s účelem sledování nebo monitorování jejího pohybu a činností bez souhlasu této osoby nebo bez zákonného oprávnění, za existence pravděpodobnosti, že toto jednání způsobí této osobě vážnou újmu.⁷⁸

3.1.3 Kybernetické obtěžování („cyberharassment“)

Směrnice ve Čl. 7 upravuje různé formy digitální šikany, výhružek a zastrašování a také skupinové obtěžování na internetu.

Objektivní stránku tohoto TČ naplní ten, kdo:

- a) se zaměřením na jednu osobu opakovaně nebo soustavně výhružně jedná, přinejmenším pokud takové jednání zahrnuje vyhrožování spácháním TČ, prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, za existence

⁷⁷ United Nations – Regional Information Centre for Western Europe. *Cyberviolence Against Women and Girls: The Growing Threat of the Digital Age*. Online. Dostupné z: <https://unric.org/en/cyberviolence-against-women-and-girls-the-growing-threat-of-the-digital-age/> [citováno 9.3.2025]

BEKKERS, Frank. „Dynamiek van Buiten Naar Binnen.” *Samenleving in Transitie: Balanceren Tussen Hoop En Vrees: Strategische Monitor Politie 2025*. Hague Centre for Strategic Studies, 2025. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep67343.6>. [citováno 9.3.2025]

FAIRBAIRN, Jordan. *Rape Threats and Revenge Porn: Defining Sexual Violence in the Digital Age*. In *eGirls, eCitizens: Putting Technology, Theory and Policy into Dialogue with Girls' and Young Women's Voices*, edited by Jane Bailey and Valerie Steeves, 229–52. University of Ottawa Press, 2015. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt15nmj7f.13>. [citováno 9.3.2025]

⁷⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

United Nations – Regional Information Centre for Western Europe. *Cyberviolence Against Women and Girls: The Growing Threat of the Digital Age*. Online. Dostupné z: <https://unric.org/en/cyberviolence-against-women-and-girls-the-growing-threat-of-the-digital-age/> [citováno 9.3.2025]

FAIRBAIRN, Jordan. *Rape Threats and Revenge Porn: Defining Sexual Violence in the Digital Age*. In *eGirls, eCitizens: Putting Technology, Theory and Policy into Dialogue with Girls' and Young Women's Voices*, edited by Jane Bailey and Valerie Steeves, 229–52. University of Ottawa Press, 2015. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt15nmj7f.13>. [citováno 9.3.2025]

- pravděpodobnosti, že toto jednání vzbudí u této osoby vážné obavy o vlastní bezpečnost nebo bezpečnost závislých osob;
- b) se společně s jinými osobami za použití informačních a komunikačních technologií zapojí do veřejně přístupného výhružného nebo urážlivého jednání namířeného proti určité osobě, pokud zde existuje pravděpodobnost, že takové jednání způsobí této osobě vážnou psychickou újmu (tzv. kyberšikana);
 - c) nevyžádaně zasílá určité osobě prostřednictvím informačních a komunikačních technologií obrazový, filmový nebo jiný podobný materiál, který zobrazuje pohlavní orgány, pokud zde existuje pravděpodobnost, že toto jednání způsobí osobě vážnou psychickou újmu (tzv. „cyberflashing“);
 - d) zpřístupní bez souhlasu určité osoby materiály, které obsahují osobní údaje této osoby veřejnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, s cílem podnítit jiné osoby ke způsobení fyzické nebo vážné psychické újmy této osobě (tzv. „doxing“).⁷⁹

3.1.4 Kybernetické podněcování násilí nebo nenávisti

Směrnice ve Čl. 8 kriminalizuje veřejné výzvy k násilí nebo nenávisti vůči jednotlivcům nebo skupinám na základě jejich pohlaví.

Objektivní stránka tohoto TČ by měla spočívat v podněcování k násilí nebo k nenávisti mířící proti skupině osob nebo proti příslušníkovi skupiny vymezené na základě genderu, k němuž dochází za šíření materiálů obsahujících takové podněcování prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

⁷⁹Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

United Nations – Regional Information Centre for Western Europe. *Cyberviolence Against Women and Girls: The Growing Threat of the Digital Age*. Online. Dostupné z: <https://unric.org/en/cyberviolence-against-women-and-girls-the-growing-threat-of-the-digital-age/> [citováno 9.3.2025].

FAIRBAIRN, Jordan. *Rape Threats and Revenge Porn: Defining Sexual Violence in the Digital Age*. In *eGirls, eCitizens: Putting Technology, Theory and Policy into Dialogue with Girls' and Young Women's Voices*, edited by Jane Bailey and Valerie Steeves, 229–52. University of Ottawa Press, 2015. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt15nmj7f.13>. [citováno 9.3.2025].

Členské státy si mohou zvolit, že budou pouze sankcionovat jednání, jehož projevy by pravděpodobně vedly k narušení veřejného pořádku, nebo k výhrůžnému, zneužívajícímu nebo urážlivému jednání.

V praxi by se mohlo jednat např. o hromadné sdílení nenávistných memů, reelsů nebo videí útočících na ženy, trans osoby nebo jiné menšiny.⁸⁰

3.2 Implementace směrnice do trestního zákoníku

Předložený návrh zákona by měl podle vzoru směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí vnést do našeho právního řádu novelizaci týkající se sexuálních TČ páchaných v oblasti kyberprostoru.

3.2.1 Čl. 5 směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí

Opět dojde k zakotvení nového §, stane se jím TČ zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření v § 191a TrZ, který bude postihovat nekonsensuální pornografii (deep fake).

Při zakotvení tohoto TČ lze zdůraznit fakt, že u něj došlo ke zvýšení trestní represe nad rámec požadavku uvedeného ve čl. 5 směrnice. Nastalo zvýšení horní hranice trestní sazby odnětí svobody nad minimální požadavek směrnice (požadavek byl jeden rok, zakotveny jsou roky tři). Kromě postihu „pouhého“ zveřejnění předmětného pornografického díla, došlo k zahrnutí i jeho výroby a jiného nakládání s ním, dále také netrestá pouze reálné nebo realistické zobrazení ani nestanoví korektiv existence pravděpodobnosti, způsobení vážné újmy osobě oběti.⁸¹

⁸⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

United Nations– Regional Information Centre for Western Europe, *Cyberviolence Against Women and Girls: The Growing Threat of the Digital Age*. Online. Dostupné z: <https://unric.org/en/cyberviolence-against-women-and-girls-the-growing-threat-of-the-digital-age/> [citováno 9.3.2025].

FAIRBAIRN, Jordan. *Rape Threats and Revenge Porn: Defining Sexual Violence in the Digital Age*. In *eGirls, eCitizens: Putting Technology, Theory and Policy into Dialogue with Girls' and Young Women's Voices*, edited by Jane Bailey and Valerie Steeves, 229–52. University of Ottawa Press, 2015. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt15nmj7f.13>. [citováno 9.3.2025].

⁸¹ Stanovisko Legislativní rady vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony Trestní zákoník ve znění návrhu doprovodného zákona k zákonu o zbraních a střelivu (sněmovní tisk č. 695)

3.2.2 Čl. 8 směrnice o potírání násilí na ženách a domácího násilí

Požadavek čl. 8 směrnice se zákonodárci implementovali rozšířením tzv. „předsudečnou pohnutku“ u kvalifikovaných SPTČ znásilnění (§ 185 odst.2 písm. c) TrZ), sexuálního útoku (§ 185a odst. 2 písm. b) TrZ) a sexuálního nátlaku (§ 186 odst. 2, 4 písm. b), TrZ). Došlo přitom k reformulaci této pohnutky, která bude nově obsahovat výslovné zahrnutí spáchání TČ na jiném z důvodu zdravotního postižení, pohlaví, sexuální orientace, nebo pro jeho skutečnou či domnělou příslušnost k jakékoli skupině osob.⁸²

⁸²Stanovisko Legislativní rady vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony Trestní zákoník ve znění návrhu doprovodného zákona k zákonu o zbraních a střelivu (sněmovní tisk č. 695)

ZÁVĚR

Práce poukázala na fakt, že právní úprava sexuálních trestných činů páchaných v kyberprostoru prochází neustálým vývojem s ohledem na takřka každodenní technologické pokroky v oblasti kybernetiky. Technologický pokrok však přináší jak pozitivní, tak negativní důsledky. Těmi negativními jsou myšleny nejrůznější formy zneužívání těchto technologií, vedoucí ke kriminalitě. V rámci efektivního boje proti těmto rostoucím hrozbám musí zákonodárci pružně reagovat na jakékoliv nové podněty.

V průběhu rešerše jsem došla k zjištění, že jsou do našeho právního řádu implementovány nové zákony, týkající se této oblasti, zpravidla pomocí směrnic Evropské unie, kterými chce Unie sjednotit trestněprávní rámec členských států v této oblasti, což je žádoucí stav, protože sexuální trestné činy páchané v oblasti kyberkriminality mají často přeshraniční charakter. Nejvýznamnějšími legislativními akty, které formují tuto oblast jsou především směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí. Druhá ze zmíněných směrnic vnáší do českého právního řádu významné změny v oblasti kyberkriminality, čímž reflektuje aktuální trendy v oblasti trestných činů.

Při analýze rekodifikace trestního zákoníku bylo zjištěno, že český právní řád se neustále vyvíjí, aby dokázal efektivně reagovat na nově vznikající hrozby, jako je deepfake pornografie, revenge porn nebo kybernetické obtěžování. Přesto se stále objevují výzvy, na které bude nutné se v budoucnu zaměřit:

Bude třeba **zlepšení mechanismů pro odhalování a vyšetřování kybernetických sexuálních trestných činů**, zejména v souvislosti s anonymitou pachatelů na internetu a s vysokou mírou latence těchto činů (např. zřízení specializované složky policie určené pro vyšetřování tohoto odvětví).

Pozornost by měla být věnována zejména **odpovědnosti technologických platforem** (sociálních sítí, internetových stránek apod.), které se často stávají prostředníkem pro šíření nelegálního obsahu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

JELÍNEK, Jiří; GRIVNA, Tomáš; ROMŽA, Sergej; TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana a SYKOVÁ, Anna. *Trestní právo Evropské unie*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Teoretik. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-375-9

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 8. vydání. Praha: Leges, 2022, 1040 s. ISBN 978-80-7502-576-0

BORČEVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 902 s. ISBN 978-80-7380-909-6

ŠÁMAL, Pavel a kolektiv. *Trestní zákoník. Komentář*. 3. vydání. Online. Praha: C. H. Beck, 2023. 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. 465 s. ISBN 978-80-7400-752-1

SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023. 458 s. ISBN 978-80-7400-938-9

CHMELÍK, Jan a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. Praha: Linde Praha, 2010. 367 s. ISBN 978-80-7201-820-8

TOMÁŠEK, Michal; TÝČ, Vladimír; PETRLÍK, David a kol. *Právo Evropské unie*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2021. 521 s. ISBN 978-80-7502-491-6

JELÍNEK, Jiří a kolektiv. *Zákon o obětech trestných činů*. Komentář s judikaturou. 2. vydání. Praha: Leges, 2014. 320 s. ISBN 978-80-7502-016-1

MAREK, Dan; BAUN, Michael. *Česká republika a Evropská unie*. Brno: Barrister and Principal, 2010. 227 s. ISBN 978-80-87029-89-3

KALIBOVÁ, Klára a kol. *Zákon o obětech trestných činů*. Praha: In IUSTITIA o.p.s., 2016. 48 s. ISBN 987-80-88172-14-7 dostupné z: <https://in-ius.cz/wp-content/uploads/2021/04/zotc-web-final.pdf>

Zákonná úprava:

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů

Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci

Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Smlouva o fungování Evropské unie

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

Zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stanovisko Legislativní rady vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony

Trestní zákoník ve znění návrhu doprovodného zákona k zákonu o zbraních a střelivu (sněmovní tisk č. 695)

Webové stránky a elektronické zdroje:

OFICIÁLNÍ INTERNETOVÁ STRÁNKA EVROPSKÉ UNIE – EUR-Lex. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs> [citováno 2025-02-05].

OFICIÁLNÍ STRÁNKA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Sexuální a mravnostní trestné činy*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/sexualni-a-mravnostni-trestne-ciny.aspx> [citováno 2025-02-18].

OFICIÁLNÍ STRÁNKA MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI. Online. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/web/msp>. [citováno 2025-02-27].

ŠTREJTROVÁ, Kateřina. *Zásada „ne bis in idem“ pohledem Evropského soudu pro lidská práva a důsledky pro české trestní řízení*. Právní prostor. dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/zasada-ne-bis-inidempohledem-evropskeho-> [citováno 2025-02-08].

IROZHLAS. *Studie: Dostupnost dětské pornografie snižuje sexuální násilí na dětech*. Online. 2010. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/clovek/studie-dostupnost-detske-pornografie-snizuje-sexualni-nasili-nadetch_201012131955_jpiroch#:~:text=pornografie%20pedofilie%20studie-,Studie%3A%20Dostupnost%20d%C4%9Btsk%C3%A9%20pornografie%20sn%C5%BEuje%20sexu%C3%A1ln%C3%AD%20n%C3%A1sil%C3%AD%20na%20d%C4%9Btech,d%C4%9Bti%2C%20pova%C5%BEuj%C3%AD%20za%20zavr%C5%BEen%C3%ADhodnou%20v%C4%9Bc.. [citováno 2025-03-02].

PROGRAM PARAFILIK. Online. Dostupné z: <https://parafilik.cz/> [citováno 2025-02-23].

KONSENT. Online. 2021. Dostupné z: <https://konsent.cz/>. [citováno 2025-03-12].

V SÍTI. Online. 2020. Dostupné z: <https://vsitifilm.cz/o-filmu.html>. [citováno 2025-03-10].

IURIDICTUM. Encyklopedie o právu. Online. Dostupné z: <https://iuridictum.pecina.cz/w/V%C3%BDklad>. [citováno 2025-02-21].

ZAMBON, Veronica. *What causes a foot fetish?* Online. 2020. MEDICAL NEWS TODAY. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/what-is-a-foot-fetish#:~:text=A%20foot%20fetish%2C%20also%20known,of%20a%20person's%20sexual%20arousal..> [cit. 2025-02-19].

UNITED NATIONS. *Cyberviolence Against Women and Girls: The Growing Threat of the Digital Age*. Online. 2024. Dostupné z: <https://unric.org/en/cyberviolence-against-women-and-girls-the-growing-threat-of-the-digital-age/>. [citováno 2025-03-09].

EUGENE, Nadya. *Shutterstock Grooming: an expert explains what it is and how to identify it*. Online. Dostupné z: <https://theconversation.com/grooming-an-expert-explains-what-it-is-and-how-to-identify-it-181573>. [citováno 2025-03-05].

BEKKERS, Frank. *Dynamiek van Buiten Naar Binnen. Samenleving in Transitie: Balanceren Tussen Hoop En Vrees: Strategische Monitor Politie 2025*. Hague Centre for Strategic Studies, 2025. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep67343.6>. [citováno 2025-03-10].

FAIRBAIRN, Jordan. *Rape Threats and Revenge Porn: Defining Sexual Violence in the Digital Age*. In *eGirls, eCitizens: Putting Technology, Theory and Policy into Dialogue with Girls' and Young Women's Voices*, edited by Jane Bailey and Valerie Steeves, 229–52. University of Ottawa Press, 2015. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/j.ctt15nmj7f.13>. [citováno 2025-03-10].

Disertační práce:

ČERNECKÁ, Zuzana. *Vzájemné uznávání versus harmonizace – vývoj a perspektivy trestního práva v EU*. Dizertační práce, vedoucí Scheu, Harald Christian. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra evropského práva, 2019.

SVOBODA, Filip. *Trestněprávní aspekty pornografie*. Diplomová práce, vedoucí Gřivna, Tomáš. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra trestního práva, 2015.